



AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST

PANEL: IMPLEMENTACIJA 5G MOBILNIH MREŽA U CRNOJ GORI

U organizaciji Inženjerske komore Crne Gore (IKCG) i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (EKIP) u okviru dvodnevnog skupa „VI dani elektro inženjera IKCG“ održan je panel na temu Implementacija 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori.

Moderatori na panelu su bili Željko Maroš, predsjednik Organizacionog odbora „VI dani elektro inženjera IKCG“ i Darko Grgurović, izvršni direktor EKIP-a. Moderatori skupa su u uvodnom dijelu ovog programa upoznali učesnike skupa o razvoju ideje i organizaciji ovog panela sa veoma aktuelnom temom, kao i o spremnosti telekomunikacionih operatora da svojim učešćem daju doprinos kvalitetu ne samo ove programske cjeline već i cjelokupnog skupa.



U uvodnom dijelu panela, o generalnom osvrtu na 5G mreže, govorio je Ivan Boričić iz kompanije One Crna Gora, koji je dao osvrt na novu generaciju mobilnih mreža, prednostima koje 5G donosi u odnosu na mreže prethodnih generacija, ključne karakteristike 5G mreža, te na ključna tehnološka unapređenja koje donosi ova nova generacija mobilnih komunikacionih mreža.

O područjima primjene i potencijalnom uticaju na privredni razvoj je govorila Milena Vučnić, direktorica Sektora za planiranje i razvoj mreže u kompaniji Mtel. Učesnicima skupa je predstavila neke od primjena 5G rješenja u različitim sferama ljudskog djelovanja, poput rješenja u industriji, energetici, zdravstvu, poljoprivredi, transportu, upravljanju komunalnom infrastrukturom... Tokom izlaganja naročiti akcenat je stavljen na iskazanu potrebu za nove poslovne modele u vertikalnim sektorima, poput ICT rješenja zasnovanih na 5G mrežama u cilju unapređenja poslovnih procesa.

Jovan Četković, tehnički direktor Crnogorskog Telekom, je govorio o izazovima u vezi sa implementacijom i razvojem 5G mreža u Crnoj Gori. Pri implementaciji 5G mreža, operatori se susrijeću sa izazovom implementacije mnogo većeg broja baznih stanica. Pri tome, kako je istakao Četković, operatori su upućeni na složene i dugotrajne procedure za izgradnju elektronske komunikacione infrastrukture i postavljanja opreme, koje *“ukoliko operatori imaju sreće traju oko 9 mjeseci, nekada koji mjesec duže, a dešavaju se i situacije kada se uđe u administrativni vrtlog, iz kojeg nikad ne uspiju izaći”*. Takođe je istakao da je za uspješnu implementaciju 5G-a veoma bitno generisanje tražnje u vertikalnim sektorima kroz razvoj ICT rješenja baziranih na 5G mrežama, kako se uvođenje 5G ne bi svelo samo na obezbjeđivanje većih brzina za krajnje korisnike.

O regulatornim i drugim aspektima u vezi sa uvođenjem i razvojem 5G mreža koji su u nadležnosti regulatora i kreatora politika razvoja elektronskih komunikacija, govorio je Elvis Babačić, generalni menadžer za fiksne i mobilne radiokomunikacije u EKIP-u. Učesnicima skupa su predstavljene aktivnosti EKIP-a u vezi stvaranja regulatornih uslova i obezbjeđivanja adekvatne količine spektra sa neophodnim karakteristikama, te podijeljene informacije o pripremi sprovođenja predstojeće aukcije spektra za dodjelu radio-frekvencija iz 5G pionirskih opsega, te o sprovedenim aktivnostima na kreiranju uslova za uvođenje i dalji održiv razvoj 5G mobilnih mreža, poput izrade strateških dokumenata, smjernica i Mape puta za uvođenje 5G u Crnoj Gori koju je donijela Vlada Crne Gore krajem 2021. godine.



Učesnici panela su svojim uspješnim nastupom probudili i interesovanje učesnika skupa koji su u formi pitanja tražili i dobili konkretne odgovore u vezi percepcije javnosti o EM zračenju 5G baznih stanica, kao i zabrinutosti u vezi sigurnosti komunikacije i zaštite ličnih podataka korisnika.

Izvršni direktor EKIP-a, Darko Grgurović je istakao da su Crnogorski Telekom i One Crna Gora počeli sa komercijalnim pružanjem 5G mobilnih usluga u Crnoj Gori tokom 2022. godine i da su trenutno 5G usluge dostupne za oko 70% stanovništva Crne Gore, kao i da se tek kroz dodjelu i korišćenje radio-frekvencijskih opsega namjenjenih za pionirsku implementaciju 5G mreža očekuje dostizanje punog potencijala 5G tehnologije. Takođe je konstatovao da je za kreiranje preduslova za efikasno uvođenje i dalji održiv razvoj 5G mreža neohodno angažovanje ne samo sektorskog regulatora i mobilnih operatora, već i relevantnih subjektata iz javne uprave na državnom i lokalnom nivou, kao i vertikalnih industrija i akademske zajednice.

Predsjednik Organizacionog odbora "VI dana elektro inženjera IKCG", Željko Maraš, je istakao da 5G ima značajan potencijal koji može poslužiti kao katalizator za podsticaj inovacija i uticati na razvoj i ekonomski rast u svim segmentima društva. Konstatovao je da će i ICT kompanije u Crnoj Gori imati značajnu ulogu u postizanju maksimalnih benefita od korišćenja 5G mreža i šansu da se kroz razvoj kvalitetnih 5G usluga pojave na globalnom tržištu, a da će Inženjerska komora Crne Gore kroz buduće aktivnosti Strukovne komore elektro inženjera organizovati nove skupove na ovu i srodne teme, i time dati doprinos edukaciji svih svojih članova ali i šire, cjelokupne zajednice i javnosti u našoj državi.

EKIP

Podgorica, 20. 10. 2022. godine